

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția și Administrația :
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT:
Parohiile : . . . . . 200 Lei
Particularii: . . . . . 160 Lei
Membrii Agrului . . . . . 100 Lei

PARTEA OFICIALĂ

No. 4261/1938

Concurs la parohia Borozăl

La parohia Borozăl (protopopiatul central), care prin trecerea la pensie a M. On. Demetriu Pop devine vacantă, se publică concurs cu termenul de 25 Noemvrie crt.

Oradea, 2 Noemvrie 1938.

No. 4431/1938

Numiri și schimbări în Cler

Reverendisimii Aurel Ghilea, protopop paroh I. în Zălau și Alexandru Cădar, paroh în Crasna, au fost numiți Arhidiaconi onorari.

M. On. Cornel Dărăbant, protopop onorar, paroh în Arded, a fost numit asesor consistorial.

M. On. Vasile Terdic, paroh III în Carei, a fost numit protopop onorar.

On. Ioan Mateiu dela parohia Fiziș a trecut în Arhidieceză.

Oradea, 11 Noemvrie 1938.

No. 4028/1938

Ajutor extraordinar văduvelor și orfanilor de preoți

Văduvelor și orfanilor de preoți, rămași la fondul de pensiune de acasă, și până ce vom fi în situația de a putea aduce un aranjament definitiv cu privire la acel fond, pentru anul 1938 li s'a aprobat un ajutor egal cu pensiunea lor de pe trei luni. Acest ajutor extraordinar li se va plăti în luna Decemvrie crt. deodată cu pensiunea pe acea lună.

Oradea, Șed. Cons. din 7 Octomvrie 1938.

No. 4090/1938

In chestia picturilor bisericești

Pentru orientarea Ven. Cler comunicăm, că prin Decizia On. Minister al Cultelor cu No. 40955 din 27 Septemvrie crt., publicată în Monitorul Oficial No. 227 din 30 Septemvrie 1938 s'a hotărât, că la niciun fel de lucrări de pictură bisericească nu vor putea fi angajați zugravi bisericești autorizați, cari prezintă oferte superioare ca preț ofertelor prezentate de pictorii bisericești autorizați.

Aceeași deciziune mai prescrie, că toate licitațiile și adjudecările de lucrări de pictură bisericească să fie comunicate Ministerului Cultelor și Artelor.

Oradea, 21 Octomvrie 1938.

No. 4055/1938

Se recomandă revista Albina

Sub auspiciile Fundațiunii Culturale Regale »Principele Carol« apare în București o excelentă revistă culturală pentru popor, menită în prima linie păturii noastre țărănești, pentru care aduce săptămânal un material foarte bogat, interesant și foarte folositor. Abonamentul face 150 Lei anual, 80 Lei pe șase luni, iar cu numărul 3 Lei.

Această revistă o recomandăm cu toată căldura preoților noștri, cari răspândindu-o vor face mult bine credincioșilor lor.

Redacția și Administrația revistei e: București, Str. Latină No. 6.

Oradea, 19 Octomvrie 1938.

No. 4356/1938.

Schimbările în averile și venitele bisericești.

Bugetul pe 1938.

Legea pentru inventarierea averilor și veniturilor bisericești din 17 Iulie 1934 obligă părțile constitutive ale cultelor (parohii, capitul, ordine călugărești etc.),

ca în cursul lunii Decembrie a fiecărui an să comunice Onor. Minister al Cultelor orice schimbare intervenită în inventar, în averea și veniturile lor.

Deci, lăsăm la toate oficiile parohiale, unde ar fi cazul, ca în averile și veniturile conscrise în inventarele și declarațiile făcute în 1934, să fi intervenit vreo schimbare, să raporteze despre aceste schimbări. Aceste rapoarte le vor face numai parohiile și filialele, în a căror avere și venituri s'a ivit ceva schimbare. Pentru cele ce nu vor raporta nimica se va considera situația din anul trecut neschimbată.

Apoi fiecare **parohie și filială** are să înainteze copia bugetului pe anul 1938 după modelul celor din anii trecuți. Tipăriturile se pot primi la Seminarul Teologic.

Atât raportul despre eventualele schimbări în averi și venituri, cât și bugetul pe anul 1937, se vor înainta în câte două exemplare oficiilor protopopești până la 10 Decembrie crt.

Oficiile protopopești, rapoartele și bugetele de mai sus le vor înainta până cel mult în 15 Decembrie crt. deodată din toate parohiile și filialele protopopiatului fără nicio excepțiune.

Oradea, la 7 Noembrie 1938.

No. 4095/1938

Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice

În urma adresei On. Minister al Cultelor și Artelor cu No. 40694/1938 recomandăm călduros Veneratului nostru Cler Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice, care e o comoară de informațiuni arheologice și istorice.

Oradea, 9 Noembrie 1938.

Gânduri la început de an școlar

Suntem încă la începutul unui an școlar, când noi preoții din nou suntem chemați ca, în cadrul programei analitice, să ne facem datoria de caticeși.

Sunt sigur că fiecare își face caz de conștiință din catechizare, nici nu trag la îndoială că ar exista azi preoți cari să nu catechizeze; dispozițiile superiorilor noștri în privința aceasta sunt categorice și le cunoște fiecare dintre noi.

O altă problemă vreu să ridic de data aceasta în rândurile de mai jos, în legătură cu catechizarea. O problemă care la noi pare ar fi cam neglijată și anume: lipsa educației religioase spirituale, ce se dă copiilor în școlile primare.

Vor fi școli unde copiii sunt »tobă de carte«, își răspund la orice întrebare, dar cercetând mai deaproape atitudinea și viața lor vei constata lipsa unei educații religioase. Au învățat ei despre rugăciune și felul cum să se roage, despre păcat și răutatea lui, despre biserică și datoria față de ea, despre sf. Taine, dar unde este trăirea acestora?

Rugăciuni făcute fără evlavie, păcate fără remușcare de conștiință, lipsa cercetării sf. biserici și apropiere de sfintele taine, sunt tot atâtea dovezi de lipsa unei educații religioase spirituale.

Ori, scopul imediat al catechizării este de a duce pe copii la Hristos. Catechetul să aibă darul nu numai de a comunica cunoștințele religioase, ci de a produce viață în sufletul copiilor, de a-i îndemna la practici religioase.

Aceasta trebuie să fie tința și idealul unui preot; de a crea un om nou, o viață nouă în sufletul copiilor.

Iată ce scrie în privința aceasta d-l Lucian Blaga în cartea sa »Psihologia vieții religioase« (Pasagii reproduse de Păr. canonic N. Brânzeu în Cuvânt. Adev. Bixad.)

La copii »influența cea mai mare o exercită atmosfera religioasă, apoi practicile religioase și în rândul al treilea educația religioasă (cunoștințele) (p. 44).

»... pentru epoca copilăriei, când toate se privesc fără nici o critică, numărul indiferenților față de acest mijloc de a infiltra religiozitate, e mare. Numărul celor rămași indiferenți și al acelor, a căror religiozitate a fost slăbită de învățământul religios se ridică aproape la 50%, din numărul total al subiecților.«

»Motivele sunt multe și variate. Între mai frecvente semnalăm persoana învățătorului sau a profesorului de religie și învățământul propriu zis al religiei. Profesorul (care e de regulă preotul) urmărește în prima linie să dea copiilor cunoștințe, pe cari aceștia trebuie să le memorizeze; el nu ține decât în foarte rare cazuri să influențeze spiritul copiilor și să-i predisună la religiozitate; iar învățământul religios se reduce, în cea mai mare măsură la o înșirare de cunoștințe și date rigide, fără viață și adeseori depărtate de interesul și priceperea obișnuită a copiilor« (p. 49).

»Educația religioasă se identifică pentru cei mai mulți cu învățământul religios, fiindcă mai în toate școlile educația religioasă se reduce numai la învățământul religios. Și chiar acesta e redus la litera regulamentului. Școala apare în cel mai bun caz, ca un mediu de întreținere a fondului religios primit de copii în familie. De multe ori ea scade religiozitatea copiilor« (p. 50).

Am citat anume aceste observații făcute de d-l L. Blaga pentruca noi preoții să reflectăm asupra lor cu toată seriozitatea, și tot odată să recunoaștem că conșin mult adevăr.

Urmează deci în mod logic, pentru fiecare dintre noi, ca să ne nizuim a da copiilor o educație religioasă, spirituală cât mai vie, influențând copiii în așa fel ca ei să-și normeze întreaga lor viață conform celor învățate, fiindcă numai atunci putem fi liniștiți că ne-am făcut datoria pe deplin.

Păr. Virgil Munteanu

Sărbătorirea I. P. S. S. Episcopului Valeriu Traian Frențiu la Beiuș

În anul acesta Excelența Sa Dr. Valeriu Traian Frențiu a împlinit 25 ani de Episcopat și 40 de ani de când a fost hirotonit întru preot. O coincidență fericită în viața unui Arhiepiscop care în bogata-i activitate a dat dovadă de atâta înțelepciune, jertfă și putere.

În Oradea, jubileul de 25 de ani de Episcopat, s'a serbat cu mare fast la 14 Ianuarie a. c. în prezența episcopilor noștrii, în frunte cu mitropolitul Blajului, iar cel de 40 de ani de preoție s'a sărbătorit la 25 Septembrie a. c. În Beiuș, care e considerat de a doua reședință a Episcopilor orădeni, marele Arhiepiscop din prilejul acestui dublu jubileu, a fost sărbătorit la 30 Octombrie a. c. aducându-i-se omagii de recunoștință.

Conform obiceiului românesc, sărbătoarea a început la biserică. La ora 9'30, în acordul bine răsunător al clopotelor, între coloane de credincioși, elevi și eleve, o frumoasă asistență de preoți, în cadență maiestuoasă a condus pe Excelența Sa dela reședința episcopescă la biserică, unde s'a oficiat o prea frumoasă liturgie arhierescă. Răspunsurile au fost date de corul liceului Samuil Vulcan, de sub priceputa conducere a profesorului Păr. M. Bruchental. Biserica a fost fixită de credincioși, cari au asistat cu mare reculegere sufletească. Cu această ocazie au fost hirotoniți preoți clericii: Eugen Potoran, Ioan Lucăcel și Vasile Chiș. S'au împărtășit mai mulți credincioși, bucurându-se de indulgențe plene oferite și din acest prilej sărbătoresc. Predica zilei a fost rostită de M. On. T. Matei care într'alte spune:

»Așa să privim noi pe episcopii bisericii, ca și cum am privi pe Apostolii lui Isus Cristos, cărora El — Isus Cristos — le-a încredințat misiunea ce-o avuseser El . . . Ba și mai mult: Așa să privim pe episcopii bisericii, ca și cum am privi pe „Cristos în mijlocul nostru“, pentru că El — Isus Cristos — a spus Apostolilor și prin ei, tuturor urmașilor lor Episcopilor și preoților: „*Cei ce vă ascultă pe voi, pe mine mă ascultă*“ . . . Și într'adevăr, în mod tainic și nevăzut, dar real și adevărat, însuși Isus Cristos este care — prin episcopii și preoții bisericii Sale — învață, sfințește și conduce sufletele la mântuire . . .

Așa dar: respect, supunere și dragoste sinceră față de Acela care — pentru noi — îl reprezintă pe Cristos, și prin care, Cristos este în mijlocul nostru! . . .

La sfârșit s'a cântat Doxologia cea mare și s'au rostit rugăciuni pentru obținerea indulgențelor.

După Sf. Liturgie Excelența Sa tot cu aceeași solemnitate a fost condus la reședință, unde au avut loc recepțiile.

Primul care a luat cuvântul a fost Reverendisimul Dr. V. Hetcou, care în numele credincioșilor spune următoarele:

»Totdeauna bucuria părinților este și bucuria fiilor. I. P. S. Voastră în acest an ați avut o rară și îndoită bucurie când după împlinirea alor 25 de ani de Episcopat, atât de binecuvântat de Dumnezeu, mai aveți și jubileul de 40 de ani, de tot atât de vrednică și aleasă preoție, când cu o adevărată mulțumire sufletească, puteți privi la roadele înbelșugate ale unei munci depuse fără preget în slujba Domnului.

Dar această bucurie a I. P. S. Voastre se resfrânge și asupra noastră a fiilor sufletești, cu toată splendoarea ei. Pentru că mărturie suntem și noi a celor strălucite realizări pe cari le-ați îndeplinit nu numai în lungul și largul diecezei, ci și la noi aici acasă. Și ar trebui să grăiască pietrele, pentru că să le vestească, dacă nu le-am spune noi.

Nu voiesc ca să evoc de data aceasta întreaga istorie a faptelor mărețe și bogate pe cari le-ați săvârșit în acești ani jubilar, pentru că vocea mea ar fi prea slabă ca să le adun pe toate într'o cunună potrivită. Noi ne-am adunat aici ca și copiii cari sunt mândrii de tata lor și încojurându-l cu dragoste, respect și supunere, nici nu găsesc cuvinte de laudă ci numai priviri de admirație calde și izvorite din inimă.

Copleșiți de aceste sentimente fiești, V'am rugat să veniți azi în mijlocul nostru să Vă putem ura aici la noi, în a 2-a reședință a I. P. S. Voastre, din pricina îndoitului jubileu multe zile senine, sănătate și viață îndelungată pentru ca să puteți face încă mult bine, pentru mărirea lui Dumnezeu și înălțarea sfintei noastre biserici!

Intru mulți ani stăpâne!»

Reverendisimul Dr. N. Flăeraș vorbește în numele instituțiilor culturale:

»Vă rugăm să binevoiți a ne scuza îndrăzneala, cu care ne prezentăm înaintea Excelenței Voastre întreg corpul didactic dela liceul de băieți și de fete de sub înaltul patronaj al Excelenței Voastre, pentru ca să Vă exprimăm omagiul și devotamentul nostru cu acest prilej solemn, când din mila marelui Dumnezeu, împliniți 40 de ani în slujba celui mai măreț ideal ce poate încălzi o inimă omenească, în slujba Domnului.

N'avem căderea ca să apreciem această slujbă, ale cărei roade nu se pot expune în câteva cuvinte. Ne mărginim la o latură a aceleia, care cuprinde instituțiile noastre de cultură și învățământ. Școalele noastre diecezane se reazimă pe umeri de Arhiepiscopii români, cari au știut să jertfească toată energia sufletului lor pentru mărirea lui Dumnezeu și întărirea neamului. În șirul acestor mari Arhiepiscopii Vă așează la loc de frunte aceste instituții pe cari le-ați lărgit și întărit, ca să fie izvoare nesecate de lumină. Vechiul Seminar din Oradea l-ați îmbrăcat în haină nouă; Seminarul teologic, frumoasa Școală Normală din Oradea — ca să nu amintesc decât cele mai cunoscute — liceele din Beiuș, cari se largesc astăzi și se înalță mărețe ziduri noi, ce se înfrățesc cu cele ale marilor ctitori ai școlilor beiușene, toate acestea ne fac să înțelegem o parte din rodul muncii, pe care o săvârșiți fără șgomot și fără reclamă.

De aceea și noi, umilii slujitori în ogorul școlii românești și creștinești din Beiuș, îndrăznim să ne

prezentăm înaintea Excelenței Voastre să Vă urăm mulți ani cu sănătate, ca să puteți săvârși multele și frumoasele planuri pe cari le făuriți spre mărirea lui Dumnezeu și în folosul neamului. În numele acestor instituțiuni de cultură românească și creștinească Vă rugăm să primiți omagiul nostru ca și o manifestație spontană a dragostei ce leagă pe fii de părintele lor sufletec. Intru mulți ani Stăpâne!»

D-l *Dr. Ioan Bozac*, în numele Agrului, adresează următoarele cuvinte :

»Timpurile vitregi care ne sunt hărăzite să le trăim, răspântiile grele care se deschid azi în calea vieții, fac să apese sufletele noastre nori grei de gânduri negre.

Ne-a fost dat să trăim zile de adevărată desnădejde, văzându-ne în pragul une iremediabile prăbușiri.

Și n'am putea afirma că norii primejdiei s'au respicit.

Dar în vâlmășala acestor sinistre vedenii ne este dat uneori să descreșim frunțile noastre brăzdate de griji, să ne deschidem inimile ca să pătrundă acolo o rază caldă din alte lumi mai bune, cari să gonească pentru un timp negura durerilor.

Un asemenea prilej de reculegere ne-a oferit înălțătoare sărbătoare de 40 ani de preoție și 25 ani de episcopat a I. P. S. Voastre.

Ce contrast între lumea cea în care Excelența Voastră s'a ridicat și a trăit răspândind binefaceri, și între lumea cealaltă care se complăce în perfidieri și distrugere.

De o parte construcție, creații și muncă făcută fără încetare, de altă parte descompunere, rătăcire și prăbușire.

Calea urmată de I. P. S. Voastră este verticală și duce undeva departe spre aștrii.

Ați sămănat pe unde ați trecut, biserici, institute de cultură și opere de educație.

Un dinamism excepțional Vă caracterizează activitatea, mai ales de când păstoriți dieceza noastră.

Vor trece poate ani mulți până când lumea va înțelege bine, adevărata importanță a operei realizate. Dar adevărata superioritate a omului creator constă tocmai în indiferența pentru omagii și răsplată momentană.

El e conștient că lumea aceasta încunjurătoare atât de eterogenă în sentimente, nu poate da măsura și importanța înfăptuirilor.

Dăra de binefacere pe care Excelența Voastră a radiat-o și o radiază în cursul anilor de păstorie, munca aceea grea care Vă frământă sufletul de ctitor, o vor înțelege bine abia generațiile viitoare, cari vor gusta din plin roadele acestor opere mărețe.

Noi acești modești spectatori, doar întrevădem efectele îndepărtate a celor ce ați realizat, și ne exprimăm cea mai adâncă admirație, față de autorul care le-a înfăptuit.

Și în semn de recunoștință și iubire, noi membri Agrului din acest district ne alăturăm la nesfârșit de multa lume care Vă sărbătorește, ridicând rugăciunile noastre la Atotputernicul, pentru ca să Vă dăruiască sănătate, putere de muncă, ca să puteți conduce încă mulți mulți ani dieceza noastră, spre mărirea lui Dumnezeu și a Neamului.

... La mulți ani Stăpâne!»

D-na Dora Ardelean în numele Reuniunii Mariane în cuvinte bine simțite rostește următoarele :

»Cât de măreț este acest moment de 40 de ani de preoție și 25 de ani de episcopat. Atâția ani de muncă încordată, de sfântă și românească osteneală pentru preamărirea lui Dumnezeu, mântuirea sufletelor și ridicarea neamului nostru.

Ce splendidă încununare de viață! Ce minunată și rară pildă de datorie frumos și cinstit împlinită!

Ce culminant moment sărbătorirea risipirii de atâta jertfă, închinată formării de ingeri pentru ceata Domnului și de vlăstare credincioase și demne scumpei noastre Patrii.

Reuniunea mariană din Beiuș, adânc pătrunsă de măreția acestor clipe, aduce Excelenței Voastre prinos de recunoștință și admirație pentru imensa operă înfăptuită, un buchet sufletesc compus din smeritele rugăciuni ale membrilor ei, prin cari rugăm pe Atotputernicul Dumnezeu să dăruiască I. P. S. Voastre ani mulți, sănătate deplină și putere de muncă spre slava scumpei noastre țării.»

D-l *I. Marele* a citit o poezie ocazională de omagii.

I. P. S. Sa a răspuns adânc emoționat de această manifestație, mulțumind pentru felicitările exprimate și îndemnând pe toți la împlinirea datorințelor spre binele țării și a bisericii.

La orele 13⁰⁰, în sala festivă a liceului de fete a avut loc o masă comună, unde a dominat dispoziția cea mai însuflețită. Un privilegiu special de a vorbi i-s'a acordat D-lui profesor *I. Busifia*, care a ridicat paharul în sănătatea I. P. S. Sale Episcopului.

Serbarea celor două licee

La orele 17 publicul s'a întrunit în sala festivă a liceului de băieți unde a avut loc o serbare dată de cele două licee ale Beiușului. Excelența Sa își face apariția în mijlocul ovațiunilor publicului, care a ținut să se prezinte într'un număr impunător.

Programul a constat din următoarele puncte :

1. Tatăl Nostru, cor. Lic. S. Vulcan.
2. Cuvântare ocazională de d-l N. Flueraș.
3. Tu ești preot, cor. Lic. S. Vulcan.
4. Omagiu, spus de Gh. Dăianu cl. VIII.
5. Rugăciune. cor. Lic. S. Vulcan.
6. Doine, solo voce. V. Mărcuș cl. VI. pian M. Popovici cl. VII.
7. Imn, corul liceului de fete.
8. Cristos Rege, rec. L. Quai cl. VI. lic. de fete.
9. Lumea mea, cor. liceului de fete.
10. Omagiu spus de T. Juhas cl. VIII.
11. Lăudați cor. lic. de băieți.
12. Imnul Regal.

Cuvântarea ocazională rostită de Rev.-mul d-l *Dr. N. Flueraș* a fost următoarea :

Inalt Prea Sfințite,

Onorată Asistență,

Idealurile mari nu se pot realiza decât prin jertfe mari și prin o pregătire de mai nainte a sufletelor, prin trezirea forțelor cari zac ascunse în sufletele celor chemați.

Putem afirma, fără șovăire, că cel mai mare și mai îndrăzneț ideal al neamului românesc de pretutindenea, a fost unirea politică a tuturor Românilor într'un stat național unitar. Însă unirea politică a tuturor Românilor cari trăiau despărțiți în mai multe provincii și sub stăpâniri străine, nu se putea face înainte de ce s'ar fi pregătit sufletele prin deșteptarea conștiinței unității originii tuturor Românilor.

Și cum până în veacul al XVII-lea aceasta idee era aproape absentă, nici ideea unirii politice nu putea încolți, deși unii Domni români au încercat să unească fie cele două principate dunărene, Moldova și Muntenia, fie chiar și pe Români din Transilvania. Toți aceștia au lucrat mai mult îmboldiți de interesele lor de domnie, decât însufleșiți de glasul unei conștiințe naționale, pe care nu o putea da decât ideea unității originii tuturor Românilor. »Nici Mircea, nici Ștefan, nici chiar Mihai Viteazul, care, acest din urmă, adusesese chiar la îndeplinire unirea de fapt a tuturor țărilor române, nu avură o idee lămurită despre nevoia unirii lor« (Xenopol, Ist. Rom. vol. XII. p. 187).

Ideea unității originii tuturor Românilor apără în formă hotărâtă, — dar fără putere de convingere, care să cucerească sufletele — în veacul al XVII-lea la cronicarii moldoveni: Grigorie Ureche, Miron Costin și Dimitrie Cantemir. Dar acești cronicari n'au spus-o aceasta dela ei, ci o descoperiseră în școlile catolice din Polonia, unde învățară mulți fii de boieri români pe acele vremuri.

Cei dintâi Papii dela Roma, Inocențiu a III-lea în veacul al 13-lea și mai ales Piu al II-lea în cosmografia sa, arătară lumii că Români sunt de viță latină. Aceasta au propovăduit-o, apoi, după ei, cronicarii poloni, dela cari au luat-o cronicarii români.

Această licărire a conștiinței naționale în principatele dunărene, n'a putut prinde rădăcini și a rămas ascunsă în cronici, peste cari se așezase în veacul al XVIII-lea, ca un blestem, vâlul nefastei influențe grecești, care schilodă pentru multă vreme mințile românească, așa cum o schilodise mai înainte slavonismul.

În timp ce Români din țărilor dunărene gemeau sub fanarioți innecați în grecisme, Români din Transilvania se uniră cu Biserica Romei. Tinerii români intrară în școlile catolice din Roma și Viena, unde descoperiră originea latină a neamului nostru, origină tăgăduită de dușmanii noștri, pentru că limba românească era îmbrăcată în haina alfabetului cirilic, slavonesc, ne considerau că suntem slavi, sau cine știe ce neam fără nicio importanță sau rost în lume. Înțorși acasă acești tineri, deslănțuiră o luptă pe tema, istoriei și originii latine a neamului românesc, susținută cu argumente științifice. Aceasta luptă de desgropare a trecutului și a originii noastre latine, care avu răsunset până departe în toate țărilor din jur, unde locuiau Români, a fost începută și susținută de către trei preoți ai Bisericii române unite cu Roma: Samuil Micu (1745—1806); Gheorghe Șincai (1745—1816); și Petru Maior (1760—1821).

Prin urmare, ideea latinității noastre și trezirea conștiinței naționale ne-a venit dela Roma. Prima dată indirect, prin contactul cu școlile catolice din Polonia; a doua oră direct, prin unirea Românilor ardeleni cu Biserica Romei la începutul veacului al XVIII-lea.

Curentul de trezire pornit de Români ardeleni, a trecut și la Români din principatele române. Astfel, că prin unirea Românilor ardeleni cu Biserica Romei

catolice, s'a format conștiința unității naționale a Românilor de pretutindenea.

Așa a fost Biserica română unită cu Roma o instituțiune, care, în cele mai grele și mai hotărâtoare momente din viața poporului român de pretutindenea, dar mai ales din artificiala alcătuire a împărăției austro-ungare, a fost ținută de către Cel Atotputernic în mijlocul unui neam, care era osândit pierzării de către dușmani, dar el nu voia să moară.

Nu mă simțesc chemat să apreciez însemnătatea celui mai mare eveniment din viața religioasă, politică, socială și culturală a Românilor de pretutindenea din acele vremuri, care s'a săvârșit prin unirea Românilor din Ardeal cu Biserica Romei. Voiu spune numai judecata unui foarte cunoscut istoric român, care nu face parte din Biserica unită cu Roma, a D-lui Prof. univ. Dr. Ioan Lupas, care spune următoarele despre marea binefacere națională a unirii cu Roma: »Din tendințele de catolicizare ale Habsburgilor a luat ființă școala istorică a Românilor ardeleni și curentul național, care deschide o epocă nouă în istoria Românilor: epoca renașterii și a întregirii naționale« (Lupas, Istoria Românilor, ed. II. p. 298). Și mai departe: »Prin trezirea simțului românesc și a conștiinței naționale, școala istorică ardeleană a avut un efect însemnat. Pe urma cercetărilor istorice, cari deschideau cărări nouă a înflorit și literatura română, găsind motive de inspirație în amintirile glorioase ale trecutului. Viața publică s'a înviorat prin puterea ideii naționale, care a trezit pe Români și i-a făcut să aibă încredere în puterea de viață a neamului lor și să lupte pentru un viitor mai bun« (l. c., p. 298—301).

Simțul acesta românesc și conștiința națională trezită de preoții români uniți din Ardeal, s'a transpus și în țărilor vecine și a produs acea reacție formidabilă împotriva influenței străine, ce s'a manifestat la 1821 în revoluția lui Tudor Vladimirescu. »N'a fost o simplă întâmplare — zice d-l Lupas — că în anul morții lui Petru Maior (1821) a izbucnit revoluția lui Tudor Vladimirescu, a cărui lozincă era îndreptată contra stăpânirii străine spunând că, în Țara Românească trebuie să stăpânească Români, iar nu străinii. Ideea națională propagată cu entuziasm de școala istorică ardeleană, avea să și reverse cu timpul roadele binecuvântate asupra tuturor Românilor, îndemnându-i a căuta pe toate căile să scuture din grumazii lor jugul cărmuirilor străine și să lupte pentru dobândirea neatațării lor« (l. c.).

Asfel Biserica română unită cu Roma și-a adus tributul său de muncă la trezirea și întărirea conștiinței naționale și prin aceasta a contribuit la realizarea întregirii neamului, pe care ne-a învrednicit Dumnezeu să o vedem cu ochii noștri.

Cele mai vechi și neînfricate centre, cetățui de apărare și refugiu a sufletului românesc și creștinesc în vremurile grele au fost școlile Bisericii române unite, școlile dela Blaj, Oradea și Beiuș, cari toate vestesc lumii ceea ce a fost și este, ceea ce a dat și dă neamului această Biserică română unită. A dat și dă, căci tot ce au avut Români din Crișana, Maramureș și până în Bucovina și Banat, cult și luminat, în ultima sută de ani, a trecut și s'a luminat în școlile din Beiuș.

Și dacă astăzi; când suntem stăpâni la noi acasă, pot să se ridice și alte instituții culturale și de educație pe lângă școlile noastre, din acest oraș, este numai pentru că au existat și există aceste școli, în

cari pot să se lumineze, fără deosebire de confesiune, atâtea generații în curs de 110 de ani. Grija de viitorul neamului era preocuparea de căpetenie a dascălilor dela aceste școli și a marilor Arhieri români uniți, susținătorii lor. Căci să nu se uite, că toate aceste școli ale Bisericii române unite se razimă pe umeri de Arhieri români, cari au știut să jertfească totul pentru mărirea lui Dumnezeu și întărirea neamului.

Onor. A. — Intre acești mari bărbați ai neamului se numără și Excelența Sa, preabunul nostru Părinte, de a cărui înaltă prezență ne bucurăm astăzi și care prin jertfa pentru Biserică și neam s'a înscris între marii ctitori ai așezămintelor noastre de cultură românească și creștinească din acest orașel.

Excelența Voastră! Vă cerem pârinteasca iertare, că am îndrăznit să ne manifestăm în aceasta formă sentimentele noastre de recunoștință, dragoste și supunere față de Excelența Voastră, pe care Provedința dumnezească V'a rânduit să ne fiți cărmuitor în vremuri grele și între împrejurări cu totul schimbate și de altă natură, decât ale marilor înaintași în aceasta chemare. Știam că nu căutați reclamă sunătoare, ca să puteți cu atât mai vârtos concentra cu îndoită putere toate energiile către scopul bine determinat al întăririi Bisericii și prin aceasta a Neamului. Dar văzând noi cele ce se întâmplă, cunoscând noi roadele muncii pe care o desfășurați în via Domnului și simțind că un spirit nou se deșteaptă în cele din lăuntru ale noastre, nu se putea să rămânem în nepăsare. De nu vom grăi noi, vor grăi faptele săvârșite cu o stăruință neistovită în muncă constructivă. Vă pomenesc cu pietete satele din lung și latul eparhiei Orăzii, povestindu-și ca și un basm frumos acele zile, când au văzut și au auzit în mijlocul lor pe adevăratul Păstor; grăiesc cu stăruință atâtea biserici, locașuri de închinare, cari din mila și dărnicia Ex. Voastre își înalță turnurile către Dumnezeu Puterilor; grăiesc darurile și ajutoarele date elevilor și elevilor săraci și merituosi dela institutele noastre; strigă cu glas de bucurie viața nouă care pulzează în sufletele credincioșilor. Viață nouă pentru vremuri noi, pe care ați deșteptat-o în Eparhia Orăzii. Ați prins pulsul vremii și sunteți ca și un glas de trezire trimis nouă de îndurarea dumnezească. să ne arate primejdia pe care o pregătesc, între nouile împrejurări ale vieții, dușmanii sufletului creștinesc.

Mai tare decât glasul nostru vor striga marile clădiri ce se încheagă pentru veșnicie cu cele ale marilor înaintași. De aceea nu putem tăcea nici noi mica garnizoană de sub poalele Bihorului bătrân, din vechea cetățuie a Bisericii și a Neamului, care este Beiușul, ci strigăm cu rugăciunea Bisericii: Doamne Dumnezeule, care ne-ai dat povățuitor celor orbi, lumină celor întru întunec, învățător celor nepricepuți și luminar în lume ca să înoiască sufletele cele încredințate lui în această viață, dă-i tărie ca să poată ținea sus aceasta făclie a luminii întru zile îndelungate drept îndreptând cuvântul adevărului. Intru mulți ani Stăpâne!

Mulțumind tuturor, Ex. Sa spune, între altele, următoarele :

„Am auzit că s'a turburat sufletul vostru, fiind numiți vânători de suflete. Acest epitet nu trebuie să vă supere căci e un titlu de glorie dat de Isus Cristos Sfinților Apostoli când i-a chemat să-l urmeze,

zicând: „Veniți după mine și vă voi face pe voi vânători de oameni“ (Matei 1, 17). Iar S. Ioan Gură-de-Aur spune, că râvna mântuirii sufletelor e de un-a de mare preț, încât dacă ne-am da toată averea săracilor și ne-am petrece toată viața în deprinderea a tot felul de pocăințe, acestea n'ar fi nimic în comparație cu râvna sufletelor.

Acest epitet n'a sunat nici Părintelui Gârleanu care lucrează în Oradea, nici Păr. Anca care păstorește turma sa cuvântătoare și mai departe într'o comună de lângă Marghita; ori nimenea voind să apere Constantinopolul nu face tranșee la Paris. Ci acestea ne-au sunat Nouă și Vouă, — și din toată inima doresc ca prin sfințenia vieții noastre și prin faptele și cuvintele noastre să devenim într'adevăr vânători de oameni, pentru că așa am urma porunca Mântuitorului, care ne îndemnă zicând: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru cel din Ceruri“. (Mat. 5, 16). Dreptacea or ce ar zice oamenii din lumea aceasta, mângâiați-vă, că precum n'a fost dintre înaintașii voștri dela înființarea acestor institute până acuma nici dintre voi nu este nici unul care cu mijloace neiertate se fi constrâns conștiințele elevilor sau să fi amenințat că dacă nu i-ar împlini porunca contrară cu convingerea elevului și elevei nu-i va da notă de trecere ori cum ar învășa, — și vă bucurați că nu vouă vă sună cuvintele lui Isus: „Vai vouă cărturarilor și farizeilor fățarnici, că încunjuțați marea și uscatul, ca să faceți un nemernic, (proselit) și dacă se faceți faceți fiu al gheenii mai îndoit decât pe voi“. (Mat. 23, 15)

În urmă cu câțiva ani am luat parte la convingerea colegială a celor ce au terminat studiile secundare în acest liceu. Oratorul festiv a fost Păr. Ciuhandu din Arad, care în cuvântarea sa își bătea joc de acest liceu, care pentru propaganda națională a fost pedepsit cu aceea că în clasele superioare mai toate studiile trebuiau predate în l. maghiară. Păr. Ciuhandu însă a uitat porunca IV dumnezească, și aceea că trebuie să fie recunoscător acestui liceu, care dacă n'ar fi fost înființat de înaintașul Nostru marele Episcop Vulcan, și susținut cu mari cheltuieli și griji de urmașii lui, Păr. Ciuhandu precum și 99% din intelectualii Bihorului ar fi la coarnele plugului sau tăbăcari. Și nu știu dacă în lipsa școlilor noastre n'ar fi căzut pradă maghiarizării întreg hotarul de Vest,

Pedeapsa impusă de Guvernul maghiar pentru sentimentele naționale infiltrate de profesorii acestui liceu în sufletele curate ale elevilor nu e dehoneștătoare, cum n'a fost înjosoare pentru Memorandiști pedeapsa cu temniță ce li s'a dictat pentru acțiunea lor națională ori pedeapsa cu moarte suferită de Horia Cloșca și Crișan.

„Dealtfel, Frații mei, vă zic cu S. Apostol Pavel „întăriți-vă în Domnul și în tăria puterii Lui.“

„Pentru aceea luați toate armele lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva în ziua cea rea, și biruindu-le toate, să stați, stați drept aceea încingându-vă mijlocul cu adevărul și îmbrăcându-vă cu platoșa dreptății și încălțându-vă picioarele, fiind pregătiți pentru evanghelia păcii; luând peste toate pârăzina credinței cu care veți putea stinge toate săgețile vicelanului cele aprinse, și coiful mântuirii luați și sabia Spiritului — care este cuvântul lui Dumnezeu.

Acestea arme propovăduite de marele vânător de suflete sf. Apostol Pavel: adevărul dreptatea, evanghelia păcii, spirit de jertfă și iubirea de neam au fost armele cu cari înaintașii Nostri au întemeiat, apărât și susținut și în cele mai vitrege vremuri, iară înaintașii Voștri au muncit în slujba acestor institute istorice. Tot acestea arme, adevăr, dreptate, pace, spirit de jertfă și dragoste de neam sunt și vor fi armele Noastre și ale Voastre, cu cari muncind vom face ca aceste institute să înflorească și să aducă în toate vremurile cele mai bogate roade

neamului nostru, în slujba căruia au stat, stau și vor sta întotdeauna."

Astfel s'a terminat această serbare memorabilă în istoria culturală a acestui oraș. Între împrejurările noastre de azi a fost o manifestație impunătoare a conștiinței naționale și creștinești.

Urăm I. P. S. Sale încă mulți ani spre binele Bisericii și a Neamului românesc.

Prof. Traian Tămaș

Consacrarea bisericilor din Crasna și Mociar

Crasna. Cu un fast deosebit s'a făcut, Duminecă 16 Octomvrie a. c. târnosirea bisericii nou zidite din Crasna-Sălaj. În acest centru de plasă cu o însemnată populație minoritară, sub stăpânirea apusă, Români nu și-au putut clădi decât o modestă bisericuță de lemn pe un deal din marginea comunei. Azi, sub stăpânirea românească, prin strădaniile și vredniciile parohului local, Rev.-mul D. *Alexandru Cădar*, fost senator, se ridică chiar în inima comunei o falnică biserică de piatră, cu hramul Bunavestire, care va vesti peste veacuri stăpânirea românească pe aceste plaiuri. Situată pe un loc ridicat, în centrul orașului, cu un turn svelt, biserică formează o adevărată podoabă a Crasnei. Frumoasa pictură murală este opera pictorului *Iosif Daboczi* din Târgu-Mureș, iar neîntrecuta sculptură în nuc lustruit a iconostasului, amvonului și chivotului se datorează maestrului d. *Samuil Keresztesi* din Tășnad. Ridicarea bisericii se datorează muncii stăruitoare depuse de neobositul paroh. Rev.-mul D. *Alex. Cădar*, care a adunat fondurile necesare pentru construirea frumosului lăcaș de închinăciune.

Actul sfințirii a fost săvârșit de către I. P. S. Sa Episcopul Orăzii *Valeriu Traian Frențiu*. În acest scop I. P. S. Sa sosește încă în preziură, însoțit de Rev.-mul Augustin Maghiar, Rev.-mul D. Vasile Barbul, Cl. D. Dr. Gavril Stan, On. D. Mihai Sălăgeanu, și de clericii absolvenți Iosif Dejeu, Emil Cuceu și Dumitru Mureșan. La Cizer, comună situată la marginea județului, înaltul Ierarh este primit la poarta de triumf și salutat de d-l primpretor al plasei Crasna, *Dumitru Cărnă*. În fața bisericii din Crasna e primit de autorități și de un public numeros, iar în ușa bisericii de cler în frunte cu protopopul tractual al Zălaului, Rev.-mul D. Aurel Ghilea. Aci Rev.-mul D. Alex. Cădar spune cuvinte de bun sosît în numele său și al enoriașilor. În biserică are apoi loc înseratul solemn, la sfârșitul căruia se începe rânduiala consacării bisericii prin spălarea altarului și ungerea pereților.

Răspunsurile au fost date de On. D. Mihai Sălăgian. În ziua următoare, Duminecă, prezența Arhiereului și frumoasa zi de toamnă a adunat mult popor din satele vecine. În dangăt frumos de clopote, Ex. Sa este dus în pocesiune la biserică unde are loc solemnă slujbă arhierească slujită de I. P. S. Sa, înconjurat de un sobor de preoți din care fac parte: Rev.-mul Can. Augustin Maghiar, reprezentantul Ven. Capitlu, Rev.-mul D. Aurel Ghilea protopopul Zălaului, M. On. Grațian Flonta, Rev.-mul Alex. Cădar, M. On. Emil Pop și On. Virgil Truțașiu din Zălau, iar ca diaconi au slujit Rev.-mul D. Vasile Barbul, directorul cancelariei episcopoești și primnotar consistorial și Cl. D. Dr. Gavril

Stan, prof. de teol. Biserica arhiplină a urmărit cu multă evlavie frumoasa rânduială a consacării și slujba arhierească. După procesiunea solemnă cu moaștele martirilor aduse din catacombele Romei și așezarea lor în altar, se citește apostolul și evanghelia, iar I. P. S. Sa urcă în amvon de unde rostește o frumoasă predică ocazională. Răspunsurile au fost date cu multă precizie și măiestrie de corul din Zălau sub conducerea d-lui *Vasile Albu*. La cuminecare mulți din cei prezenți s'au apropiat de S. Masă. La sfârșitul liturghiei I. P. S. Sa întonează Te. Deum-ul pentru M. S. Regele Carol II, care tocmai în acea zi avea ziua nașterii. Printre mulții intelectuali din loc și jur, prezenți la acest act solemn, remarcăm pe d-nii: Dr. Emil Lobonțiu, fost vicepreședinte al Camerii, Dr. Mihai Gurzeu, fost prefect de Sălaj, Ioan Colfescu-Delaturda, consilier de Curte de Apel, președintele uniunii ziaristilor din Ardeal, Ilie Călăuz, protopop Cehul-Silvaniei, Dr. Augustin Pinteș, adv. Zălau, Leontin Ghergar dir. lic. Zălau, Dumitru Cărnă primpretor. Ion Vasiliu, Iuliu Drăghiciu, șeful serv. fin. Zălau, Pupăză, șef. rev. școl. Zălau, Cornel Drăghiciu, primarul Șimleului, Dr. Valeriu Vicaș, notar public și alții. După terminarea slujbei la ospitală casă a parohului s'a servit o gustare, apoi la casină a avut loc un banchet. Seara corul din Zălau a dat un foarte reușit concert.

Mociar. Duminecă, 23 Oct. a. c. s'a consacrat biserica din Mociar-Bihor. Zidită în 1863, ea a fost reparată în repetate rânduri, până când sub actualul preot local On. D. *Eugen Pantea*, prin munificența I. P. S. Sale, prin contribuția primpretorului și primcuratorului d-l *Traian Sfârlea*, precum și contribuțiile și prestațiile bunilor credincioși s'a refăcut din nou aproape în întregime. Însoțit de Rev.-mul Canonice Augustin Maghiar, delegatul Ven. Capitlu, Rev.-mul D. Vasile Barbul, Directorul cancelariei diecezane și primnotar consistorial, Cl. D. Dr. Gavril Stan, On. D. Mihai Sălăgeanu și clericul Iosif Dejeu, I. P. S. Sa Episcopul diecezan *Valeriu Traian Frențiu*, sosește la orele 9 în comună. La poarta triumfală e bineventat de d-l primpretor al plasei Tinca Traian Sfârlea, d-l Aurel Miclușia, d-l Alex. Văcărescu, președ. cercului Agrisf Holod și jur și de d-l Vasile Fășie inv.-dir. Mociar. În sunetul fanfarei și dangătul clopotelor Ex. Sa pornește apoi spre biserică unde e primit de cler și salutat de Păr. Eugen Pantea administratorul parohial. Se intră apoi în biserică, unde în cadrul solemnă liturghii pontificale se face consacarea bisericii. Din asistență fac parte Rev.-mul Can. Augustin Maghiar, Rev.-mul Dr. Valer Hetco protopop Beiuș, On. Victor Ghergar

Holod și Eugen Pantea, iar Rev.-mul Vasile Barbul și Cl. Dr. Gavril Stan ca diaconi. La evanghelie I. P. Sa, fiind Dumineca misionară, predică despre misiuni. Cuminecările au fost numeroase. Din cei prezenți amintim pe d-l Col. Cornel Frențiu, d-l Traian Sfârlea primpretor, d-l Aurel Bănuțiu avocat, d-l Aurel Miclușia notar, d-l Traian Tămaș, învățător director Holod, d-l Dr. Augustin Pop medic Ginta, d. Medra, d. Alex. Văcărescu, d-l Vasile Fășie inv.-dir. d-l I. Mășu comand. subc., P. P. Ginta, Păr. Simeon Nossa paroh Miniș, P. Alexandru Ciurdariu și mult popor din Mociar și jur. A făcut o foarte bună impresie fanfara din Minișul-de-Sus, jud. Arad, satul natal al Păr. Pantea, care a venit din așa mare depărtare pentru a fi de față la această sărbătoare înălțătoare din Mociar, prilejuită de hărnicia Păr. E. Pantea, fiul acelei mândre comune din Arad.

CRONICI

— **Hirotoniri de preoți.** *Duminecă 30 Oct. a. c. în biserica parohială din Beiuș, în cadrul liturghiei solemne, au fost hirotoniți întru preoți, clericii absolvenți: Eugen Potoran, Vasile Chiș și Ioan Lucăcel, după ce primiseră subdiaconatul și diaconatul, Miercuri, în 26 Oct. a. c., în cadrul liturghiei arhieresti, în biserica catedrală din Oradea.*

— **Ziua Misionară.** *Duminecă, 23 Octomvrie a. c. revista Micul Misionar, a aranjat o frumoasă serbare misionară, cu scopul de a populariza și la credincioșii Bisericii noastre, ideea misionară și de a arăta, după putință, greutatea cu cari au de luptat acești apostoli contemporani — misionarii.*

Instructiva conferință în care păr. organizator Ioan M. Gârleanu a arătat realizările misionare de până acum, cum și imensul, »seceriș« care și așteaptă lucrătorii, programul artistic ales cu gust, înduioșătorul poem istoric »Cruce de lemn«, jucat de elevele lic. Notre Dame de Sion, declamările și apoteoza »Cor de negri«, au mișcat și însuflețit publicul numeros și select, care în frunte cu I. P. S. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu a ovaționat îndelung.

— **Noul comitet al Societății S. Ioan Gură-de-Aur.** Societatea de lectură »S. Ioan Gură de Aur« a Clericilor dela Academia teologică română unită din Oradea, în ședința de constituire, ținută în ziua de 12 XI 1938 și-a ales pentru anul școlar 1938/1939, următorul comitet:

Președinte: *Vasile Gavrișiu* an IV; vicepreședinte: *Vasile Grama* an III; notar I: *Ilie Borz* an III, notar II: *Gheorghe Erdei* an II; secretar de corespondență: *Iosif Boia* an IV; Casier și bibliotecar I: *Iuliu Rogoian* an IV; bibliotecar II: *Dumitru Pop* an III și *Ștefan Pinteana* an II; Controlori: *Darius Man* an IV, *Dumitru Dărăban* an III și *Andrei Pop* an II; arhivar: *Vasile Romocea* an IV; Comisia I literară critică președinte: *Leontin Filip* an IV; membri: *Dumitru Pop* an III; *Gheorghe Chiorean* an II; *Gheorghe Silvășan* an I; Com. II critică: Președ. *Vasile Grama* an III; membri: *Vasile Pușcaș* an II; *Leontin Chișiu* an II; *Petru Anca* an I.; dirijor de cor: *Ștefan Pinteana* an II.

— † **Preotul Dr. Alexandru Ciplea-Albinus.** În 12 Noemvrie a. c. a încetat din viață, după lungi și grele suferințe Păr. Dr. Alexandru Ciplea, profesor la Academia teologică gr. cat. din Cluj. Născut în anul 1885 în comuna Biserica Albă din jud. Maramureș,

Alex. Ciplea fiu de avocat, terminând cursurile primare în comuna natală, a urmat cursurile liceale la Beiuș și facultatea teologică la Budapesta, unde își luă și doctoratul. După ce propuse ca prof. de Religie câțiva ani la Nasăud, este numit prof. la teologia din Gherla. La această catedră a depus el munca sa de profesor și publicist — până în ultimile zile ale vieții sale. Prin moartea lui, Maramureșul pierde pe unul dintre cărturarii lui de frunte. Profesor distins, Alex. Ciplea și publicist de seamă, ascuns sub pseudonimul A. C. Albinus — nu poate lăsa decât regrete în inimile tuturor cunoscuților săi. Moare în al 54-lea an al vieții și în al 28-lea an al preoției sale. Odihnească în pace!

— **Bucurie sufletească la Brătești.** Inapoiindu-se dela consacrarea bisericii din Mociar I. P. S. Sa Episcopul diecezan s'a oprit în după masa zilei de 23 Oct. a. c. în Brătești pentru a binecuvânta clopotul ce s'a așezat în clopotnița din curtea școlii, unde se fac serviciile divine Dumineca și în sărbători, neavând acești buni credincioși până în prezent biserică. Brăteștii e o comună foarte mică așezată pe șoseaua ce duce dela Oradea spre Beiuș, formată abia de vreo 25 de ani și e filia parohiei Vintire. Locuitorii abia 30—35 de familii, sunt toți gr. cat. Insoțit de Rev.-mul Dr. V. Hetco, On. Victor Ghergar și de clericul Iosif Dejeu, înaltul lerarh descinde în fața școlii unde e salutat de d. primpretor *Dr. George Ștefanica* din Ceica. Se face apoi sfințirea clopotului, slujind ca diacon On. D. *Alexandru Ciurdariu* adm. par. în Vintire, prin osteneala căruia credincioșii din Brătești au mângăierea de a avea măcar un clopot. I. P. S. Sa predică despre iubirea creștinească. În timp ce clopotul e urcat în clopotniță. Păr. Alexandru Ciurdariu mulțumește I. P. S. Sale pentru frumoasele cuvinte de încurajare și pentru ajutorul dat cu ocazia cumpărării clopotului.

BIBLIOGRAFIE

Noul Testament, scos a doua oară de P. S. Dr. Ioan Bălan Episcopul Lugojului. Lugoj 1938.

Când ne gândim că la alte popoare citirea Sf. Scripturi este cu mult mai răspândită decât la noi și că apare în mii și mii de exemplare pentru nevoile sufletești ale credincioșilor, nu avem cuvinte de mulțumită P. S. Sale Episcopului Dr. I. Bălan pentru munca depusă spre a se tipări și la noi a doua oră Noul Testament, urându-i totodată ca și în mijlocul multelor îndatoriri arhipăstorești să poată tipări cât mai în grabă și Vechiul Testament, cum spune și I. P. S. Sa Mitropolitul Alexandru Nicolescu al Blajului, care a dictat acestei ediții o frumoasă prefață. Această carte sfântă nu trebuie să lipsească din casa nici unui bun creștin.

Aviz

Comitetul diecezan pentru Propagarea Credinței aduce la cunoștința Prea Cucernicilor Părinți Parohi din dieceza Oradei că s'a trimis la M. On. Oficii Protopopești **Calendarul revistei Micul Misionar pe anul 1939.**

Cunoscând scopul frumos ce-l urmărește această publicație, toți Prea Cucernicii Părinți sunt rugați să ridice de la aceste Oficii numărul de exemplare ce se pot vinde în parohiile lor, rămânând ca costul să se înainteze acestui comitet cu întâiul prilej binevenit.

p. Președinte

P. Ioan Gârleanu